belasting & douane museum

2018 *in beeld*

Met pakkende tentoonstellingen, foto-exposities, activiteiten, deelname aan culturele publieksevenementen en een passend onderwijsprogramma was het aanbod divers en bewust afgestemd op een zo breed mogelijk publiek. 2018 bood voor ieder wat wils, van kids tot kenners, van de oorsprong van belastingen duizenden jaren terug tot hedendaags Douanewerk tentoongesteld aan de hand van smokkelwaar.

Opgericht door Prof. Dr. van der Poel in 1937 als 'Stichting Het Nederlandsch Belastingmuseum' heeft het museum zich ontwikkeld tot een eigentijds publieksmuseum rond een historisch en maatschappelijk belangrijk thema, waar heden en verleden met elkaar verbonden worden. De fiscaal-historische collectie van de oprichter vormt nog steeds de basis voor het realiseren van de missie, waar het huidige Belasting & Douane Museum voor staat: een museum dat inzicht geeft in het hoe en waarom van belastingen, belastingen in verschillende perspectieven plaatst, opdat bezoekers zich een concreet beeld kunnen vormen van het belang en de waarde van belastingen.

Het museum is een waardevol medium voor de communicatie en beeldvorming over belastingen en overheidsfinanciën in bredere zin, waar we ons ook in de toekomst voor blijven inzetten. Deze folder geeft zicht op de activiteiten in 2018.

Belasting & Douane Museum
Parklaan 14 - 16, 3016 BB Rotterdam www.bdmuseum.nl info@bdmuseum.nl
facebook.com/www.bdmuseum.nl @bdmuseumnl bdmuseum

Januari

Van farao tot fiscus

De tentoonstelling over belastingen in de oudheid is eind 2017 gestart en liep door tot medio maart 2018. *Van farao tot fiscus* nam ons mee in de tijd, naar de oudste vormen van belastingen in Mesopotamië en Egypte en voerde de bezoeker langs de ontwikkelingen bij de Perzen, Grieken en Romeinen. Met een speurtocht en kijkluikjes met verborgen objecten was de tentoonstelling ook voor jonge bezoekers aantrekkelijk.

Vriendendag

Een bezoek aan de tentoonstelling, met een lezing van Gijs ten Berge en afsluitende borrel, dat waren de ingrediënten voor een geslaagde Vriendenmiddag. In juni werden de Vrienden getrakteerd op een activiteitenprogramma voor jong en oud rond de zomertentoonstelling, met workshop, hondendemo en verhalen over het werk van Douane Nederland op de Maasvlakte door douanier Onno van Elswijk.

Internationale Douanedag

Speciaal op deze dag had oud-douanier Leon Warnies een 'Douane spreekuur'.
Leon werkte 40 jaar bij de Douane en heeft vele verhalen te vertellen en dat deed hij een aantal keren in 2018. Vragen mag, kijken en aanraken ook. Leon deelt zijn kennis aan de hand van in beslaggenomen goederen. Ook nieuwe goederen zijn in 2018 naar het museum gekomen.

Februari

Schoolbezoek

Voor het lesprogramma Snuffelen met Doerak, waarmee de jongste leerlingen (6+) in het museum en op het DouaneDek kennis maken met het werk van de Douane, is een voorbereidende les in de klas ontwikkeld. Docenten kunnen aan de hand van een poster met illustraties van Charlotte Dematons op school vast een kijkje geven achter de schermen op Schiphol.

Maart

Succesvolle museumnacht

Buiten was de wereld wit, binnen in het museum scheen een Egyptisch zonnetje. Enkele honderden bezoekers hebben meegedaan aan onze *Egyptian night*. Cleopatra verzorgde de rondleidingen. Creatievelingen konden farao's pimpen en gewone stervelingen op de kiek in een photobooth compleet met Egyptische attributen, van piramide en mummie tot farao.

Studiedag Van Farao tot fiscus

Tijdens deze studiedag met lezingen en discussie lieten zes onderzoekers uit Nederland en Vlaanderen hun licht schijnen over belastingheffers en belastingbetalers in de oudheid.

Lesprogramma met *'Ik in 010'*

Rotterdamse leerlingen van groep 5 en 6 konden in het museum ontdekken met welke inkomsten en uitgaven een grote stad als Rotterdam te maken heeft. Vervolgens gaven zij hun advies waaraan het geld het beste uitgegeven kon worden. Dit unieke lesprogramma *Potje los* dat samen met *Ik in 010* werd ontwikkeld, sloot goed aan bij de gemeenteraadsverkiezingen en de *Week van het geld*.

April

Nationale museumweek

Dit jaar waren de rijkswapenborden *Ons echte goud*. Vroeger hingen ze aan de voorgevel van een belasting- of douanekantoor, nu behoren ze tot onze museumschatten. Tijdens de museumweek waren restauratiewerkzaamheden te zien, zoals het met bladgoud bewerken en opnieuw vergulden van leeuwen en kronen.

Nieuw kinderfeestje

Voor kinderen van 7 tot 12 jaar is een nieuw verjaardagsfeestje ontwikkeld. *Ga je mee op Reis*. Het vervangt het alom bekende *De minister trakteert* en biedt de perfecte mix voor een middag vol plezier: verkleden, knutselen, speuren en spelen, het staat allemaal op het programma.

Mei

Zomertentoonstelling

In de tentoonstelling *Dubbele bodems* draaide alles om smokkelobjecten, van smokkelschoen tot smokkelaccordeon. Illusionist Jochem Nooyen nam de bezoeker mee langs de door de Douane inbeslaggenomen objecten. De verhalen achter de objecten varieerden van voettochten over de grens voor een paar dubbeltjes 'winst' tot georganiseerde misdaad waar miljoenen in omgaan. Speciaal voor de kinderen waren er geheime doorgangen in deze magische tentoonstelling, waar niets was wat het leek.

Workshops & activiteiten

Een goed bezochte workshop uit het publieksprogramma was de workshop *Dubbele boodschap* waar kinderen hun eigen tekening of geheime brief konden maken om deze vervolgens zelf op te eten. Ook succesvol was *Verhaal op Zaal* waar na het voorlezen van een spannend smokkelverhaal over botersmokkel, kinderen een scène uit het verhaal in het museumatelier konden schilderen.

Boekpresentatie

Jacques Bonnewit heeft zijn boek *De bewapening van de Nederlandse Douane 1815-2015* aangeboden aan het museum. Het boek beschrijft twee eeuwen vuurwapens van de Douane. Ook heeft hij de verzameling wapens die het museum in depot heeft, onderzocht en beschreven.

Juni

Speurhondendemonstratie

Op de internationale *Take Your Dog to Work Day* liet de Douane zien wat een speurhond van de Douane allemaal kan. De baas vertelde over hoe de werkdag van een speurhond eruit ziet. En uiteraard werd het nodige speurwerk getoond.

Juli

Zomerpret met JVP

In de zomervakantie viel er weer van alles te beleven voor de Jeugd Vakantiepaspoorthouders. Met het mini-vakantieboekje konden kinderen alle dubbele bodems ontdekken en het raadsel van de meestersmokkelaar oplossen. En thuis konden ze verder knutselen en kleuren aan de eigen container-kijkdoos vol dubbele bodems.

Gastvrij punt ANWB Fietspashouders

Het museum staat vanaf zomer 2018 op de kaart als ANWB Gastvrij Plus punt en als leuk en leerzaam uitje vermeld op de Dagje Weg site. ANWB Fietspashouders die op de pedalen door Rotterdam gingen, konden op hun route een bezoekje aan het museum inplannen. Uitrusten ook in museumcafé of binnentuin, terwijl de e-bike accu gratis opgeladen kon worden.

Augustus

Foto expositie

De foto expositie *In de Kroeg* heeft in augustus plaatst gemaakt voor *Landen Grenzen Luchten*, een uniek tijdsdocument van werkomgeving en -terrein van de Nederlandse Douane. Rotterdams fotograaf Tim Hielkema heeft kort voor het wegvallen van de binnengrenzen in Europa de hele grens van Nederland aan landen zeezijde vastgelegd. Eerder heeft het museum foto's uit deze bijzondere serie aangekocht. De resterende ingelijste foto's van dit project heeft Hielkema aan het museum overgedragen.

Actualiteitenkabinet

In het Actualiteitenkabinet waren achtereenvolgens *Geluk in het Spel*, *Spraakmakende spot* en *Suiker* te zien. Bij *Spraakmakende spot* waren vanaf augustus 10 spotprenten van Ruben L. Oppenheimer te bewonderen, allen met een fiscaal onderwerp. Bij *Geluk in het spel* stond het ontstaan van de Nederlandse Staatsloterij centraal en *Suiker* behandelt vanaf december het verleden van het witte goud in relatie tot de suikeraccijns.

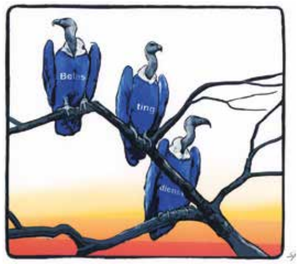

September

Schooldag tijdens de WHD

Ook dit jaar hebben we op de schooldag van Wereldhavendagen scholen op bezoek gehad. En zoals ieder jaar was het museum gratis toegankelijk tijdens dit evenement.

Studentenbezoek

Tijdens de Eurekaweek doet het museum mee aan de ontvangst van nieuwe studenten in de stad. Het slikkerstoilet was dit jaar het object waarover zij een vraag moesten beantwoorden. En uiteraard ging iedere groep op de foto als bewijs van bezoek.

De Kuyper Salon

Tijdens de Open Monumenten Dagen kon bezoek met een bezichtiging van De Kuyper Salon de grandeur ervaren van het leven in het Rotterdamse Scheepvaartkwartier begin 20e eeuw. Aansluitend op het thema *In Europa* was er dit jaar een rondleiding over het werk van de Douane binnen de Europese grenzen.

Oktober

Maand van de geschiedenis

Oktober is de Maand van de geschiedenis. Het grootste historische evenement van Nederland. In 2018 was het thema: Opstand. Ons Tiende Penning Theater sloot hier prima op aan. In de weekenden kon het Opstandspel gespeeld worden, bezoekers konden hun kennis testen over de Tachtigjarige oorlog en de Hertog van Alva.

www.bdmuseum.nl Geïnteresseerd in de tentoonstellingen, evenementen en activiteiten kijk dan op de website van het museum bij de tentoonstellingen, in de agenda en volg het nieuws of geef je op voor de digitale nieuwsbrief.

Weekend van de Wetenschap

Tijdens dit jaarlijkse evenement geeft het museum een kijkje achter de schermen bij de Douane. Aan enkele honderden bezoekers vertelde de Douane van alles over het herkennen van bedreigde diersoorten en namaakartikelen, aan de hand van de meest bizarre in beslaggenomen goederen. In het KIDSLAB konden kinderen met de laboranten van het DouaneLab spannende proefjes doen. Op beide dagen was er een speurhonden-demonstratie en een workshop waar je zelf een prachtige legale slangenhuid kon maken.

Rondleidingen

Ook dit jaar hebben weer de nodige groepen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot een begeleide rondleiding in het museum.

November

Nieuwe exhibit

Vanaf eind november kunnen bezoekers actief de rol en betekenis van Europa bekijken en beleven bij de nieuwe interactieve opstelling *Europa (z)onder controle*. Aan de Europa-Tafel, kan je via Augmented Reality een voorstelling krijgen van hoe ons land eruit zou zien, als er geen EU zou zijn. Door het spel te spelen, worden de effecten zichtbaar. De tijdlijn toont de geschiedenis van Europa na de Tweede Wereldoorlog tot aan de Brexit. De exhibit is in een testfase en zal in april/mei 2019 officieel geopend worden.

Collectie

Voor de nieuwe Europa presentatie is het kunstwerk *BREXIT* verworven van de Britse kunstenaar Guy Morris. Naast dit kunstwerk werd de collectie van het museum uitgebreid met o.a. een nieuwe prent van Ruben L. Oppenheimer.

December

Opening Bizarre Belastingen

De Directeur Generaal Belastingdienst Jaap Uijlenbroek opende de nieuwe tentoonstelling Bizarre Belastingen. Met een ongekende hoeveelheid media-aandacht hebben we de naam van het museum in ieder geval breed op de kaart gezet en we hopen uiteraard op evenredig veel extra bezoekers hierdoor in het nieuwe jaar.

Geen verhooging van den Jenever-accijns en geen verlaging van den Suiker-accijns.

BIJVOEGSEL van de Amsterdammer, Weekblad voor Nederland van 21 Juni 1903.

Amst. Boek- en Steendrukkerij, v/h. Ellerman, Harms & Co.

EEN PROEVER: Ga zoo voort, Meneer Harte! — ik zeg met dit sneeuwballetje: je bent een kerel uit één stuk.